

Chudí a budoucnost

Socialismus představuje v jistém smyslu jakousi degradaci, ne-li perverzi ústředního momentu oné „dobré zvěsti“, s níž Ježíš oslovoval své současníky nejprve mimo centrum a potom i v Jeruzalémě. Tím rozhodujícím a přímo centrálním bodem, dalo by se říci fundamentálním důrazem bylo, že ona dobrá zvěst, ono „evangelium“, je v první řadě adresována chudým. Socialismus v naprosté většině svých odrůd a proudů to reinterpretoval do podoby jakési právní zásady, či ještě lépe do podoby právního nároku. Ježíš vskutku vyhlašoval příchod nových pořádků, ale trval na tom, že tyto nové pořádky nejsou „z tohoto světa“, což podle mne znamená, že nejsou a nemohou být budovány na základě ničeho, co je běžné, samozřejmé a tzv. „přirozené“ a nějak už obsaženo v „tomto světě“, že tedy to není nic původem „světského“, nýbrž že to přichází „do světa“ resp. „na svět“, aby to ony dosavadní světské pořádky změnilo. Socialismus, jako ho známe ze všech dějinných proměn a projevů, na tyto své kořeny v Ježíšově evangeliu stále víc zapomínal, emancipoval se stále víc ode všeho, co nebylo a není „z tohoto světa“, a onen výhled chudých do lepších časů, do lepší budoucnosti zakládal na organizování nesporně početnějších chudých proti nepočatným bohatým. Socialismus tak vlastně vyhlásil docela jiné evangelium, zcela odlišnou „dobrou zprávu“, totiž že chudí tady mají své vlastní zájmy a že na uspokojení těchto svých zájmů mají plné právo. Prosazení těchto práv není žádnou samozřejmostí a není vůbec jednoduché, protože naráží na odpor mocných, bohatých a nejrůznějším způsobem také ideologicky „vyzbrojených“. Proto se chudí musí navzájem solidarizovat, sjednotit a pustit se do zápasu, do boje. Práva chudých musí být vybojována proti bohatým. Chudí celého světa se musí spojit a nesmí připustit, aby byli zneužiti ve válkách proti chudým jiných částí světa. Bohatí ať si své spory řeší sami s jinými bohatými. – Tohle všechno má ovšem svou nepochybnou logiku, a je to podloženo rozsáhlými dějinnými zkušenostmi. Proniklo to do vědomí a svědomí i všech nás, kteří víme o křesťanských kořenech socialismu (a dokonce i komunismu) a kteří na ně nechceme zapomínat jen proto, že došlo k málo čekaným zvrátům a převrácenostem, kterých pohotově využívají ideologové bohatých a mocných tohoto světa. Jako příklad nad jiné poučný nám může posloužit jedna pozoruhodná věta z Rádlovy přednášky z roku 1924: „Práva chudého člověka na plnou hospodářskou rovnost s bohatými jsou tak svatá, že žádná víra není správná, která přímému uznání jejich se vyhýbá.“ (in: Sociální demokracie a náboženství, Dělnická osvěta 10/1924, str. 38.)

(Písek, 080308-1.)